KAUPAN LIITTO

23.10.2023

Viite U 51/2023 vp

Eduskunnan talousvaliokunta

Kaupan liiton lausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi maksupalveluista ja sähköisen rahan palveluista sisämarkkinoilla (kolmas maksupalveludirektiivi) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi maksupalveluista sisämarkkinoilla (maksupalveluasetus)

Kolmas maksupalveludirektiivi

Maksupalveludirektiiviehdotuksen mukaan vähittäiskaupoille annettaisiin mahdollisuus tarjota käteisnostopalveluita ilman toimilupaa. Vähittäiskaupan ei kuitenkaan edellytetä tarjoavan tällaista palvelua. Käteisnoston määrä rajoitettaisiin 50 euroon epätasapuolisen kilpailuasetelman välttämiseksi käteisautomaattipalvelujen tarjoajien ja kaupan välillä. Valtioneuvoston kirjelmässä eduskunnalle valtioneuvosto suhtautuu myönteisesti käteisen nostomahdollisuuden ulottamiseen vähittäiskauppoihin ilman toimilupavaatimusta, sillä se tukee käteisen saatavuutta Suomessa.

Kaupan liitto kannattaa edellä mainittua direktiiviehdotusta ja valtioneuvoston kantaa asiassa. Ehdotettu muutos toisi kaupan alan yritykset tasapuolisen sääntelyn piiriin. Tällä hetkellä käteisen nosto ilman tavaran tai palvelun ostoa on mahdollista vain niissä kaupoissa, joilla on pankkitoimilupa.

Maksupalveluasetus

Kaupan liitto korostaa, että asiakkaan vahvaa tunnistamista koskevan ehdotetun sääntelyn (artikla 85–88) tulee olla linjassa asetuksen sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla koskevan sääntelyn (eIDAS-asetus) kanssa, jotta asiakkaan vahvaan tunnistamiseen liittyvien luottamuspalveluiden markkinoille syntyy uusia vaihtoehtoja ja kilpailua. Tämä hyödyttäisi sekä kauppoja että kuluttajia.

Kaupoissa palautukset ja niihin liittyvät maksupalautukset ovat yleisiä. Kaupan liitto pitää tärkeänä, että maksupalveluasetuksen (esim. artikla 62) jatkokäsittelyssä huomioidaan tarkemmin maksupalautukset kaupalta kuluttajalle, sillä tällä hetkellä maksupalautukset tai katevarausten poistot eivät välity kuluttajille kohtuullisessa ajassa. Myöskään kauppiaat eivät pysty informoimaan kuluttajaa siitä, milloin maksupalautus siirtyy kuluttajan käyttöön, sillä järjestelmä ei ole läpinäkyvä. Lisäksi tuotepalautuksiin voi liittyä suuriakin kustannuksia kauppiaille, sillä useat maksupalvelutarjoajat perivät maksupalautuksista normaaleita maksutapahtumia korkeampia kustannuksia.

Maksupalveluasetusehdotuksen 85 artikla koskee asiakkaan vahvaa tunnistamista, ja siinä mm. edellytetään, että ”maksupalveluntarjoajan on sovellettava asiakkaan vahvaa tunnistamista, jos (c) maksaja antaa maksutoimeksiannon sähköistä maksutapahtumaa varten”. Artiklan kohdat 2–7 ovat uusia ja artiklan 2–6 kohta koskee vahvaa tunnistamista tilanteissa, joissa on kyse maksunsaajan käynnistämistä maksutapahtumista.

Artiklan 5. kohdassa todetaan, että ”jos 3 kohdassa tarkoitettu valtuutus, jonka maksaja antaa maksunsaajalle maksutapahtumia koskevien maksutoimeksiantojen antamista varten, annetaan etäkanavan kautta maksupalveluntarjoajan myötävaikutuksella, tällaisen valtuutuksen toteuttaminen edellyttää asiakkaan vahvaa tunnistamista”.

Kaupan liitto toteaa, että edellä mainitut maksupalveluasetusehdotuksen asiakkaan vahvan tunnistamisen vaatimukset maksunsaajan käynnistämien maksutapahtumien yhteydessä ovat erittäin tulkinnanvaraisia erityisesti verkkokauppojen kannalta, tilanteessa, jossa kuluttaja peruuttaa sopimuksen ja palauttaa tuotteen. Mikäli ehdotettu sääntely toisi verkkokaupoille palautustilanteissa asiakkaan vahvan tunnistamisen velvoitteen, lisäisi se kaupan alan yritysten kustannuksia, jotka lopulta päätyisivät kuluttajien maksettaviksi. Lisäksi se vaikeuttaisi kuluttajaoikeuksien toteutumista, jos maksupalautusten tekeminen vaikeutuisi.

Kaupan liitto esittää, että Suomen kannassa huomioitaisiin edellä mainitut asiakkaan vahvaan tunnistamiseen ja palautuksiin liittyvät näkökohdat.

Kohteliaimmin

Mari Kiviniemi
toimitusjohtaja
Kaupan liitto

Simo Hiilamo
edunvalvontajohtaja
Kaupan liitto